Gemeente Oudewater

RAADSVOORSTEL
20R.00268

Indiener: College van burgemeester en wethouders
Datum: 10 maart 2020
Portefeuillehouder(s): wethouder J.I.M. Duindam
Portefeuille(s): Armoede
Contactpersoon: J. Horjus
Tel.nr.: 8505 **E-mailadres:** horjus.j@woerden.nl

Onderwerp: zienswijze nieuwe verordening individuele studietoeslag

---

De raad besluit:

in te stemmen met de nieuwe verordening individuele studietoeslag

---

Inleiding:

Wij stellen de raad voor om de wijziging in de verordening omtrent de individuele studietoeslag van Ferm Werk vast te stellen. Het belangrijkste gevolg hiervan is dat de hoogte van de individuele studietoeslag geharmoniseerd wordt met het bedrag dat per 2021 ingevoerd wordt.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving:

Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk:

Artikel 5. Taken en bevoegdheden
1. Ter behartiging van de belangen zoals vermeld in het voorgaande artikel verricht de uitvoeringsorganisatie Ferm Werk als basisdienstverlening de uitvoering van de aan de deelnemers opgedragen of in de toekomst op te dragen taken in het kader van de Wet sociale werkvoorziening, de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de Wet inburgering.
2. De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemers dragen hun bevoegdheden met betrekking tot de wetten en regelingen die behoren tot de basisdienstverlening volledig over aan de betreffende bestuursorganen van het openbaar lichaam Ferm Werk. Het openbaar lichaam Ferm Werk zorgt daarbij voor afstemming met de deelnemers alvorens beleid vast te stellen. **Alvorens gebruik te maken van zijn verordenende bevoegdheden stelt het openbaar**

lichaam Ferm Werk de raden en colleges van de deelnemers in de gelegenheid om hun zienswijzen ten aanzien van het voorgenomen besluit kenbaar te maken tenzij het dagelijks bestuur oordeelt dat dit uitsluitend een wijziging van technische of redactionele aard betreft.

Beoogd effect:

Het bedrag van de individuele studietoeslag harmoniseren conform de wetswijziging in 2021.

Argumenten:

1. **Door het aanpassen van de hoogte van de individuele studietoeslag worden studenten met een arbeidsbeperking beter in staat gesteld een studie te volgen en af te ronden.**

De individuele studietoeslag is een toeslag voor studenten die vanwege arbeidsbeperkingen niet in staat zijn het minimumloon te (gaan) verdienen. Er is geen inkomensgrens. Voorwaarde is recht op studiefinanciering/WTOS.

Deze toeslag is aan de Participatiewet toegevoegd om iets te kunnen doen voor arbeidsbeperkte jongeren die studeren en die niet meer terecht kunnen in de Wajong. Een Wajong-uitkering kan samengaan met studiefinanciering, een bijstandsuitkering niet. Door de voorwaarde dat de student aantoonbaar niet in staat is om het minimumloon te (gaan) verdienen, komen maar weinig jongeren in aanmerking voor de toeslag.

Gemeenten bepalen zelf de hoogte van de toeslag en daarin bestaan grote verschillen. In veel gemeenten, en ook bij Ferm Werk, is de toeslag niet erg hoog, in ieder geval veel minder dan de bedragen die in de Wajong worden verstrekt. Dat komt omdat het verstrekken van hoge bedragen niet goed past bij het karakter van de bijstandswet. De rechthebbende ontvangt immers al studiefinanciering en kan daarmee beschikken over een inkomen op bijstandsniveau. Weliswaar is dat een lening, maar de aflossing daarvan heeft zeer gunstige voorwaarden.

Uit onderzoek van de Inspectie SZW van december 2018 is gebleken dat de Individuele studietoeslag in de Participatiewet niet aan het door de wetgever gestelde doel voldoet en aanpassing behoeft. Om die reden en mede om gehoor te geven aan een unaniem aangenomen motie in de Tweede Kamer heeft de staatssecretaris in een kamerbief maatregelen aangekondigd. Om te beginnen is besloten dat de studietoeslag onderdeel zal blijven van de Participatiewet waarmee de optie om deze door DUO te laten uitvoeren is gepasseerd. Verder is verkondigd dat het criterium 'niet in staat zijn het WML te kunnen verdienen' (nu al) dient te worden geïnterpreteerd als ‘door een medische beperking naast de studie structureel niet kunnen bijverdienen’. Daarnaast is een wetvoorstel in voorbereiding dat er onder meer in voorziet dat de hoogte van de studietoeslag wordt geüniformeerd op circa € 300 per maand. De staatssecretaris spreekt de verwachting uit dat gemeenten vooruitlopend op de wetswijziging per 2021 nu al actief aan de slag gaan met verbetering van de uitvoering.

2. **Het vernieuwen van de verordening is onderdeel van de evaluatie van het minimabeleid.**

Een proces waarin het totale minimabeleid van Ferm Werk is geëvalueerd is onlangs afgerond. Hierin is ten aanzien van de individuele studietoeslag betoogd dat de door de staatssecretaris genoemde wijzigingen aanleiding vormen om het eigen beleid aan te passen. In ieder geval zal de verwijzing naar het doelgroepcriterium moeten worden aangepast.

Die oproep tot verbetering van de uitvoering heeft mede betrekking op de hoogte van de studietoeslag. Het wordt als ongewenst beoordeeld dat hierin thans grote verschillen optreden. Het bedrag van € 300 per maand wordt gezien als noodzakelijk om studenten te faciliteren. Ferm Werk verstrekt op dit moment een toeslag van € 600 per 6 maanden. Voorgesteld wordt om, gezien de aanstaande wetswijziging en de oproep van de staatssecretaris om nu al de studietoeslag te verhogen naar € 300 per maand. Dit vraagt een wijziging van de Verordening individuele studietoeslag. Hiertoe wordt een concept Verordening individuele studietoeslag 2020 aangeboden. Gezien de aansluiting op het huidige beleid i.c. de betaalfrequentie en het hanteren van vaste peildatums te weten 1 maart en 1 september, ligt het voor de hand om gewijzigd beleid in te laten gaan vanaf 1 maart 2020. Aangezien het algemeen bestuur pas vergadert in april zal aan de inwerkingtreding dan een terugwerkende kracht moeten worden verleend tot die datum.

Kanttekeningen:

1. **De verhoging van de individuele studietoeslag zorgt voor hogere uitgaven van Ferm Werk**

De verhoging van de toeslag brengt hogere kosten met zich mee, deze zijn uitgewerkt onder het kopje financiën. Aangezien er vanuit de Rijksoverheid gewerkt wordt aan een wetsvoorstel om de hoogte van deze toeslag landelijk te uniformiseren, zodat er geen lokale verschillen optreden, is er geen ruimte om af te wijken van de voorgestelde ophoging van de individuele studietoeslag.

Financiën:

Financiële consequenties

De voorgestelde wijziging van de verordening Individuele studietoeslag heeft financiële consequenties, al zal het ook na wijziging gaan om relatief kleine aantallen. De geschatte uitgaven voor 2020 staan in de tabel hieronder. Bedragen zijn gebaseerd op een studietoeslag van € 300 per maand en een verdubbeling van het aantal ontvangers ten opzichte van december 2019 (d.w.z. vanaf september = huidig studiejaar).

gemeente	aantal ontvangers		Schatting uitgaven
	heel 2019	2019 v.a. sept	2020
Woerden	5	3	21.600
Bo-Re	2	1	7.200
Montfoort	1	1	7.200
Oudewater	2	1	7.200
Ferm Werk	**10**	**6**	**43.200**

Uitvoering:

De beleidsregels voor de individuele studietoeslag bevatten thans drie elementen die betrekking hebben op de doelgroep, de wijze waarop wordt beoordeeld of iemand daartoe behoort en de hoogte en duur van de studietoeslag. Omdat het doelgroepcriterium in de wet zelf is opgenomen en de interpretatie daarvan nu door de staatssecretaris is verhelderd, en de andere elementen in de verordening zijn verwerkt, zijn aanvullende beleidsregels overbodig geworden.

Het dagelijks bestuur van Ferm Werk heeft in zijn vergadering van 12 december 2019 bijgaand concept voor de Verordening individuele studietoeslag 2020 opgesteld en biedt deze aan de raden van de deelnemende gemeenten aan zodat die hierop hun zienswijze kunnen formuleren. Bedoeling is dat het algemeen bestuur van Ferm Werk de nieuwe verordening in zijn vergadering van 16 april kan vaststellen, rekening houdend met de zienswijzen van de gemeenteraden. Tegelijkertijd worden dan de beleidsregels individuele studietoeslag ingetrokken.

Communicatie:

Ferm Werk informeert de betrokken inwoners.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

geen

Bijlagen:

1. Concept brief zienswijze (20U.03890)
2. Concept raadsbesluit (20R.00264)
3. Stukken waarvan de raad dient kennis te nemen:

• Concept Verordening individuele studietoeslag 2020 GR Ferm Werk
• Verordening individuele studietoeslag 2015 GR Ferm Werk

• Nieuwsbericht en kamerbrief maatregelen individuele studietoeslag

---

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

ir. W.J. Tempel

De burgemeester (wnd.),

W.G. Groeneweg